

Asia T-128/98

Aéroports de Paris vastaan Euroopan yhteisöjen komissio

Kilpailu — Lentoliikenne — Lentokenttien hallinnointi — Sovellettava asetus —
Asetus N:o 17 ja asetus N:o 3975/87 — Määräävän markkina-aseman
väärinkäyttö — Syrjivät maksut

Yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen tuomio (kolmas
jaosto) 12.12.2000 . . . . . II - 3933

Tuomion tiivistelmä

1. *Kilpailu — Liikenne — Kilpailusäännöt — Lentoliikenne — Asetus N:o 3975/87 — Soveltamisala — Lentoliikennepalvelujen tarjoamista välittömästi koskeva toiminta — Kuuluu soveltamisalaan — Lentoaseman hallinnointitoiminta — Ei kuulu soveltamisalaan*
(*Neuvoston asetukset N:o 17, N:o 141 ja N:o 3975/87*)
2. *Kilpailu — Yhteisön säännöt — Yritys — Käsite — Julkiseen omaisuuteen kuuluvia lentoaseman rakennelmia ja laitteita hallinnoiva julkinen elin*
(*EY:n perustamissopimuksen 85 ja 86 artikla (joista on tullut EY 81 ja EY 82 artikla)*)

3. *Kilpailu — Määräävä markkina-asema — Käsite — Lakeihin tai asetuksiin perustuva määräävä markkina-asema*
(EY:n perustamissopimuksen 86 artikla (josta on tullut EY 82 artikla))
4. *Kilpailu — Määräävä markkina-asema — Markkinoilla, joilla yritys on määräävässä markkina-asetuksessa, toteutettu menettely, jolla on vaikutuksia lähimarkkinoilla — Perustamissopimuksen 86 artiklan (josta on tullut EY 82 artikla) soveltaminen — Edellytykset*
(EY:n perustamissopimuksen 86 artikla (josta on tullut EY 82 artikla))
5. *Kilpailu — Määräävä markkina-asema — Väärinkäyttö — Käsite — Tuottamuksen puuttuminen*
(EY:n perustamissopimuksen 86 artikla (josta on tullut EY 82 artikla))
6. *Kilpailu — Yritykset, jotka tuottavat yleisiin taloudellisiin tarkoituksiin liittyviä palveluja — Kuuluminen perustamissopimuksen määräysten soveltamisalaan — Poikkeus — Suppea tulkinta — Edellytykset, joiden on täyttyttävä samanaikaisesti*
(EY:n perustamissopimuksen 90 artiklan 2 kohta (josta on tullut EY 86 artiklan 2 kohta))

1. Menettelystä sovellettaessa kilpailusääntöjä lentoliikenteen alalla toimiin yrityksiin annettua asetusta N:o 3975/87, joka on katsottava erityissäädökseksi, sovelletaan yksinomaan lentoliikennepalvelujen tarjoamista välittömästi koskevaan toimintaan. Toiminta, joka ei välittömästi koske tällaisten palvelujen tarjoamista, kuuluu yleissäädökseksi katsottavan asetuksen N:o 17 soveltamisalaan.

Lentoaseman hallinnointitoiminta, joka ei kuulu maapalvelujen tarjontaan vaan markkinoille, jotka ovat tätä toimintaa ylemmällä tasolla, eli lentoasemien infrastruktuurin ja hallinnointipalvelujen antaminen maapalvelujen tarjoajien käyttöön, koskee ainoastaan välillisesti lentoliikennettä, koska se ei ole liikennepalvelua eikä edes lento-

liikennepalvelujen tarjoamista välittömästi koskevaa toimintaa.

(ks. 43 ja 46 kohta)

2. Yhteisön kilpailuoikeuden mukaan yrityksen käsitteeseen kuuluvat kaikki taloudellista toimintaa harjoittavat yksiköt riippumatta niiden oikeudellisesta muodosta tai rahoitustavasta, ja taloudellista toimintaa on kaikki toiminta, jossa tavaroita tai palveluja tarjotaan tietyillä markkinoilla.

Perustamissopimuksen kilpailumääräyksiä sovelletaan toimintaan, jota elin harjoittaa muussa ominaisuudessa kuin viranomaisena. Tämän vuoksi se,

että julkinen laitos toimii ministeriön alaisuudessa ja että se vastaa sellaisten rakennelmien ja laitteiden hallinnoinnista, jotka ovat julkista omaisuutta, ei yksin riitä perusteeksi siihen, ettei sitä voitaisi pitää perustamissopimuksen 86 artiklassa (josta on tullut EY 82 artikla) tarkoitettuna yrityksenä.

Sitä, että julkinen laitos antaa lentoaseman rakennelmat ja laitteet lentoyhtiöiden ja eri palvelujen tarjoajien käyttöön sellaista maksua vastaan, jonka määrän kyseinen julkinen laitos vahvistaa vapaasti, sekä näiden rakennelmien ja laitteiden hallinnointia on pidettävä luonteeltaan taloudellisena toimintana, jota tosin harjoitetaan julkisen omaisuuden piiriin kuuluvalla alueella mutta joka ei tällä perusteella ole julkisen vallan käyttöä.

(ks. 107—109, 121—122 ja 125 kohta)

3. Perustamissopimuksen 86 artiklassa (jota on tullut EY 82 artikla) mainitulla määrävällä asemalla tarkoitetaan yrityksen taloudellista valta-asemaa, jonka perusteella se voi estää todellisen kilpailun relevanteilla markkinoilla, koska se voi toimia huomattavan itsenäisesti suhteessa kilpailijoihinsa, asiakkaisiinsa ja lopulta myös kuluttajiin. Lakeihin tai asetukseen perustuva kilpailun puuttuminen tai rajoittaminen ei estä perus-

tamissopimuksen 86 artiklan soveltamista.

(ks. 147—148 kohta)

4. Määrävän markkina-aseman väärinkäyttö voidaan kieltää niiden vaikutusten johdosta, joita sillä on muilla markkinoilla. Asiassa C-333/94 P, Tetra Pak vastaan komissio, 14.11.1996 annetun tuomion mukaan perustamissopimuksen 86 artiklaa (josta on tullut EY 82 artikla) ei voida soveltaa muutoin kuin erityisten olosuhteiden perusteella sellaisissa toisenlaisissa tilanteissa, joissa väärinkäyttöä on todettu muilla markkinoilla kuin niillä, joilla yritys on määrävässä asemassa.

Kun yritys, jolle palvelu tarjotaan, toimii eri markkinoilla kuin palvelun tarjoaja, perustamissopimuksen 86 artiklan soveltamista koskevat edellytykset täyttyvät, jos palvelun saaja on palvelun tarjoajan määrävän aseman vuoksi taloudellisessa riippuvuussuhteessa tarjoajaan nähden, vaikka nämä eivät toimisikaan samoilla markkinoilla. On riittävää, että tarjoajan tuottama palvelu on välttämätön, jotta sen saaja voi harjoittaa omaa toimintaansa.

(ks. 164—165 kohta)

5. Väärinkäytön käsite on objektiivinen käsite, joka tarkoittaa määräävässä asemassa olevan yrityksen käyttäytymistä, joka on omiaan vaikuttamaan markkinoiden rakenteeseen. Yrityksen markkina-aseman vahvistaminen voi olla perustamissopimuksen 86 artiklassa (josta on tullut EY 82 artikla) kiellettyä väärinkäyttöä sen saavuttamiseksi sovelletuista keinoista ja menettelyistä riippumatta ja jopa tuottamuksesta riippumatta.
6. Kilpailusääntöjen soveltamista koskevan perustamissopimuksen 90 artiklan 2 kohdan (josta on tullut EY 86 artiklan 2 kohta) poikkeusta on tulkittava suppeasti, ja sitä voidaan soveltaa vain, jos molemmat seuraavista edellytyksistä täyttyvät: yhtäältä julkisen vallan on pitänyt uskoa kyseisen yrityksen hoidettavaksi yleisiin taloudellisiin tarkoituksiin liittyviä palveluja ja toisaalta perustamissopimuksen sääntöjen soveltamisen on estettävä yritystä hoitamasta sille uskottuja erityistehtäviä, eikä poikkeuksen soveltaminen saa loukata yhteisön etua.

(ks. 170 kohta)

(ks. 227 kohta)